

Note despre premii

pentru premiu. – Romanțele pentru mai târziu, câteva din poemele volumului *De vorbă cu mine însumi*, paginile de teatru și de roman, au pecetea «minulescianismului», care a înscris un capitol original în literatura noastră“ (v. c.j. [Const. Goran], „Premiul Național“, în *Răsăritul*, 10, nr. 11-12, iulie-august 1928, p. 17).

Tudor Arghezi și George Bacovia vor primi, ex-aequo, acest premiu abia după șase ani, adică în 1934, când impresia multora era că vor fi mereu excluși. Acordat de însuși Carol II, prin Fundațiile Regale, el a avut o semnificație mai largă, dincolo de valoarea de 100000 lei, întrucât a înmuiat cerbicia unora, din presă și învățământ, care erau rezervați sau se împotriveau, mai cu seamă autorului *Florilor de mucigai*. Pe de altă parte, premiul fiind jumătate, prietenii acestuia l-au considerat nedreptățit. „Nedreptatea“ va fi „înlăturată“ (cum zice Galaction în *Jurnal* – v. vol. 5, Ed. Albatros, 2003, p. 14) prin Premiul Național pentru Poezie, în 1945, când ministrul Artelor era Mihail Ralea, cel care își încheiase comentariul la volumul *Cuvinte potrivite* cu fraza citată de numeroase ori de atunci: „D. T. Arghezi e cel mai mare poet al nostru de la Eminescu încoace“ (v. *Scrieri din trecut*. În literatură, ESPLA, 1957, p. 33). Bacovia va fi premiat și el, în anul următor, dar cu un premiu numit „premiu de activitate literară“ (v. *România liberă*, 4, nr. 686, 2 noiembrie 1946, p. 1). Pentru ambii, sumele primite au fost de ordinul milioanei, însă, din cauza inflației enorme, milioanele erau, cum nota cineva, „microscopice“. Promisi-

uni de premii substanțiale s-au făcut de Societatea Scriitorilor din România în 1948, an de multiple reforme, dar ele nu s-au concretizat. De vină va fi fost și concepția eronată a inițiatorilor de a le egaliza: toate opt (premiul pentru roman, pentru nuvelă, pentru studiu de critică literară, pentru un volum de versuri, pentru un roman destinat tineretului, pentru un volum de povești pentru copii, pentru o piesă de teatru, pentru o piesă de teatru pentru copii) trebuiau să fie de 200000 lei (iar mențiunile de 50000) (v. „Au fost instituite importante premii pentru cele mai bune opere literare“, în *Luptătorul*, seria 2, 3, nr. 62, 29 aprilie 1948, p. 4). 200000 lei erau echivalentul a 33-35 de salarii. Ziarul citat costa 5 lei. Ca mod de organizare, lucrurile au fost corectate în anul următor, când s-au introdus „Premiile de Stat“, cu două clase. Lista au deschis-o A. Toma, cu volumul *Cîntecul vieții* (1894-1949) și Mihail Sadoveanu, cu romanul *Mitrea Cocor*.

La începutul anilor '60, numărul premiilor se dovedește prea mic față de noile „forțe literare“ în curs de afirmare. Parțial,

această lipsă e compensată de revista *Lucașfârul*, de Uniunea Tineretului Comunist și de festivaluri, care se înmulțesc an de an. Foamea de premii se resimțea acut îndeosebi în orașele din provincie cu infiripări de activitate literară. Ca să-și păstreze elanul, provincia avea nevoie de confirmări. Îmi aduc aminte de pledoariile în această chestiune ale lui Radu Cârneli și ale unor scriitori ieșeni: intense, cu vădite accente *pro domo sua*. Ideea era că, pe lângă faptul că certifică existența talenților, premiile justifică și existența anumitor instituții culturale, gen revistele, amenințate frecvent cu desființarea. Un premiu era un atut în relația cu autoritățile locale. Dar, ca să primești, trebuie să fii capabil și să dai, iar în Bacău, acest lucru a căutat să-l demonstreze, de la primul Festival Literar-Artistic „G. Bacovia“, revista *Ateneu*, organizatoarea acestuia. Cu schimbări de denumiri și egide, „tradiția“ instaurată atunci se menține și azi. După '90, gesturi similare fac instituții nou apărute, precum Centrul „G. Apostu“, Filiala USR și revista *Plumb*. De unde și senzația – uneori – a unei profuzii de premii.

„Steaua Dunării“ a ajuns în Gorj

În intervalul 25 septembrie - 1 octombrie 2018, Municipiul Galați a găzduit cea de a XX-a ediție a Festivalului Internațional „Serile de Literatură ale Revistei Antares“, care a reunit, sub semnul Centenarului, scriitori din țară și din Argentina, Cipru, Estonia, Franța, Israel, Palestina, Rusia, Spania și Turcia. Organizat de Filiala Sud-Est a Uniunii Scriitorilor, în colaborare cu Fundația Culturală Antares, ambele conduse de poetul Corneliu Antoniu, și Primăria Galați, festivalul a inclus în suita manifestărilor recitaluri de poezie, colocvii critice, prezentări

de carte, vizite la casele memoriale „Vasile Voiculescu“ și „Panait Istrati“ ș.a. Cu acest prilej a fost acordat, pentru prima oară, Premiul „Steaua Dunării“ al Uniunii Scriitorilor din România, dintre cei 11 nominalizați, juriul prezidat de Nicolae Manolescu optând pentru poetul, criticul și eseistul **Gheorghe Grigurcu**. Diplome de Excelență au primit, de asemenea, **Triin Somets** (Estonia), **Metin Cengiz** (Turcia), **Moaen Shalabia** (Palestina), **Jaime B. Rosa** (Spania), colegului nostru **Cornel Galben** revenindu-i Premiul pentru critică al Filialei Sud-Est a U.S.R.